

Metsäsektorin suhdannetiedote 2010

27.05.2010

Maailmantalouden hidas elpyminen sekä puu- ja paperituotteiden kysynnän paraneminen kasvattavat Suomen metsäteollisuuden tuotantoa ja vientiä vuonna 2010. Ne eivät kuitenkaan palaudu taloustaantumaa edeltävälle tasolle. Kuluvan vuoden alkupuolella euron heikentyminen on parantanut metsäteollisuuden viennin hintakilpailukykyä ja tuotannon kannattavuutta, mutta toisaalta kantohintojen nousu on nostanut tuotantokustannuksia. Euroopassa finanssikriisi ja velkaongelmat rajoittavat talouksien elpymistä, ja puutuotteiden kysynnän kasvu painottuu kotimaahan ja euroalueen ulkopuolelle. Sahatavaran tuotannon ennustetaan kasvavan 13 prosenttia viime vuodesta ja viennin 8 prosenttia. Vanerin tuotanto ja vienti kasvavat noin 15 prosenttia. Havusahatavaran vuoden 2010 keskihinnan ennakoidaan nousevan 12 prosenttia viime vuodesta. Vanerin viennissä vastaavaksi hinnannousuksi ennakoidaan 5 prosenttia.

Paperi- ja kartonkituotteiden kysynnän ennakoidaan kasvavan maltillisesti niin Euroopassa kuin muillakin markkina-alueilla. Maailmankaupan elpyminen nostaa pakkaustuotteiden kysyntää, joka kasvaa muita paperituotteita enemmän. Suomen paperituotannon ennustetaan tänä vuonna kasvavan 7 prosenttia ja viennin 9 prosenttia viime vuodesta. Kartongin tuotanto ja vienti kasvavat 12 prosenttia. Maailmanmarkkinoilla vallitsevan voimakkaiden kysynnän seurauksena sellun viennin ennakoidaan kasvavan yli kolmanneksen ja tuotannon noin viidenneksen viime vuodesta. Toimialan tuotantokapasiteetin

käyttöasteissa päästään jo noin 90 prosenttiin. Vaikka metsäteollisuudella on aikomuksia korottaa joidenkin tuoteryhmien hintoja loppuvuoden aikana, paperituotteiden maltillinen kysynnän kasvu Euroopassa ja markkinoilla vallitseva vapaa tuotantokapasiteetti estävät merkittävät hinnankorotukset. Sekä paperin että kartongin vuositason keskihintojen ennakoidaan pysyvän lähes viime vuoden tasolla. Sellun vahva kysyntä maailmanmarkkinoilla johtaa sellun viennin keskihintojen vajaan kolmanneksen nousuun vuonna 2010.

Lopputuotteiden kysynnän alkaessa vähitellen elpyä, tuotantomäärien kasvu sekä puutavaran varastojen pientyminen piristävät kotimaan puumarkkinoita tänä vuonna. Vuositasolla markkinahakkuut nousevat noin 45 miljoonaan kuutiometriin, mikä merkitsee noin 10 prosentin kasvua viime vuodesta. Puun tuonti ulkomailta lisääntynee hieman. Sahateollisuuden tuotannon kasvaessa ja tukkien kysynnän lisääntyessä havutukkien keskimääräiset kantohinnat nousevat noin 15 prosenttia viime vuodesta. Kuusikuitua lukuunottamatta myös muiden puutavaralajien keskimääräinen hintataso nousee reilut 10 prosenttia. Suurin epävarmuustekijä lähiajan kehityksen arvioinnissa on Euroopan vientimarkkinoiden talouskehityksen suunta.

Metsäsektorin vuoden 2011 näkymiä arvioidaan lokakuussa ilmestyvässä Metsäsektorin suhdannekatsauksessa.

TALOUSKEHITYS

Jari Viitanen

Maailmantalous elpyy hitaasti

Aasiassa voimakkaana jatkuva talouskasvu ja Yhdysvaltojen talouden ennakoitua nopeampi elpyminen vetävät maailmantaloutta hitaasti ylös vuosien 2008–2009 taantumasta. Jo viime vuoden puolella varastojen täyttäminen kasvatti kansainvälistä kauppaa ja teollisuustuotantoa, ja alkuvuoden aikana kasvu on jatkunut. Pörssikurssit, kuluttajien ja yritysten luottamusindikaattorit sekä ostopäälliköiden teollisuuden tilauskantaa kuvaavat indeksit ovat nousseet eri puolilla maailmaa ja ennakoivat kasvun jatkuvan myös loppuvuoden aikana.

Reaalitalouden elpymisen käänköpuolella on finanssimarkkinoilla vallitseva epävarmuus ja epäilyt, että erityisesti euroalueella useat valtiot eivät pysty suoriutumaan veloistaan. Toukokuussa sovittu EU:n vakautuspaketti lisäsi hetkellisesti markkinoiden luottamusta, mutta mahdolliset uudet ongelmat voivat pahimmillaan johtaa finanssimarkkinoiden kaaokseen, valuuttakurssien voimakkaaseen vaihteluun, markkinakorkojen nousuun, luottolamaan ja taloudellisen kasvun pysähtymiseen. Useat teollisuusmaat Kreikan lisäksi joutuvat lähitulevaisuudessa kiristämään finanssipolitiikkaansa ja julkisia menojaan estääkseen hallitsemattoman velkaantumisen. Veronkorotukset ja julkisten menojen leikkaukset voivatkin aiheuttaa uuden notkahduksen kuluttajien luottamuksessa ja kasvattaa varautumissäästämistä. Finanssipolitiikan käänköen ajoitus tulee olemaan ratkaiseva tekijä talouskasvun saamiseksi takaisin vakaalle kasvu-uralle, sillä finanssipoliittista elvytysvaraa uuden taantumien elvyttämiseen ei juurikaan ole.

Euroopan talouskehitys vakaantumassa

Finanssimarkkinoiden epävarmuudesta huolimatta kokonaiskysyntä Suomen metsäteollisuuden keskeisillä vientimarkkinoilla on kasvussa. Tilaukset ja teollisuustuotanto ovat alkuvuoden tietojen perusteella kasvaneet esimerkiksi Saksassa ja Ranskassa, mutta loppuvuonna kasvun ennakoitaan hidastuvan varastojen täyttymisen ja

kiristyvien finanssipoliittisten toimien vuoksi. Rakentamisen kasvu euroalueella on vielä alkutekijöissään. Koko euroalueen BKT:n arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin prosenttiin.

Euroalueen ulkopuolella Britannian talous kehittyy euroalueen tavoin. Julkisen talouden rahoitusvaje voi kuitenkin hidastaa talouden elpymistä. Kruunun vahvistumisesta huolimatta Ruotsin BKT:n ennakoitaan kasvavan vajaa 3 prosenttia. Aasiassa Kiina toimii edelleen talouskasvun veturina, vaikka sillä onkin paineita revalvoida asteittain valuuttakurssiaan loppuvuoden aikana. Kiinan BKT:n ennakoitaan kasvavan yli 10 prosentin vuosivauhdilla. Myös Japanissa vienti on lähtenyt nousuun ja talouskasvu ennakoitaan vajaan 2 prosentiksi. Vaikka asuntomarkkinat Yhdysvalloissa ovat edelleen odottavalla kannalla, työmarkkinat ja kuluttajien odotukset ovat jo parantumassa. Yhdysvaltojen BKT:n arvioidaan kasvavan vuonna 2010 vajaa 3 prosenttia.

Taloudellisen kasvun edistämiseksi Euroopan keskuspankin ei odoteta nostavan ohjaukorkoa tämän vuoden aikana. EKP:n markkinoille lisäämästä likviditeetistä huolimatta korkea työttömyys ja vapaan tuotantokapasiteetin määrä pitävät inflaation toistaiseksi matalana energian hintoja lukuunottamatta. Euron kurssi tulee vaihtelevaan finanssimarkkinoilla vallitsevan tilanteen mukaan, mutta keskimäärin sen ennakoitaan loppuvuoden aikana joko pysyvän nykyisellä tasollaan tai hieman heikentyvän.

Suomen talous sidoksissa euroalueen kasvuun

Maailmankaupan elpymässä Suomen vientivetoisen talouden ennakoitaan kasvavan tänä vuonna pari prosenttia. Euron heikkeneminen tukee vientiä euroalueen ulkopuolelle, ja matalana pysyvä korkotaso vilkastuttaa rakentamista, joskin kone- ja laiteinvestoinnit supistuvat edelleen. Luottamusindikaattorit ja kotitalouksien reaalisien ansiotason nousu enteilevät myös kulutuksen hidastamista. Työttömyys voi kääntyä laskuun jo kuluvan vuoden loppupuolella.

PUUTUOTETEOLLISUUS

Riitta Hänninen ja Jari Viitanen

Puutuotteiden kysyntä elpymässä

Maailmantalouden elpymässä myös rakentaminen on hitaasti lähtemässä käyntiin. Puutuotteiden kysynnän kasvu onkin jo alkuvuoden aikana johtanut hintojen nousuun, koska tuottajien varastot ovat olleet alhaalla viime vuoden merkittävien tuotannonrajoitusten vuoksi. Tänä vuonna Suomen sahatavaran kysynnän kasvun odotetaan painottuvan lähinnä kotimaahan ja euroalueen ulkopuolelle. Euroopassa rakentaminen jää Euroconstructin marraskuun 2009 arvion mukaan tänä vuonna vielä pari prosenttia alle viime vuoden lukujen, joten merkittävää kasvua ei odoteta puutuotteiden kysyntään. Tilanne vaihtelee kuitenkin alueittain. Saksassa asuinrakentaminen on alkuvuonna ollut vuodentakaiseen verrattuna kasvussa, mutta Ranskassa rakentaminen on vielä jatkanut vähenemistään. Euroopassa rakentamisen käyntiinlähtöä hidastavat useissa maissa asuntomarkkinoiden ylikuumenemisen aiheuttamat ongelmat sekä finanssipoliittisten elvytystoimien asteittaiset lopettamiset. Esimerkiksi Espanjassa asuntomarkkinoiden toipumisen arvioidaan kestävän mahdollisesti vielä vuosia. Joillakin alueilla myös ankara talvi on rajoittanut rakentamisen käyntiinlähtöä. Keski-Euroopassa on runsaasti vapaata sahauskapasiteettia, jolloin sahatavaran hinnan nousu lisää tuotantoa alueella ja kasvattaa kilpailua.

Japanissa taloustaantuma johti viime vuonna noin kolmanneksen laskuun asuinrakennusaloituksissa. Vaikka alkuvuonna sahatavaran kysynnässä ei ole vielä tapahtunut merkittävää paranemista, kysynnän ennakoidaan kuitenkin kasvavan loppuvuoden aikana. Muualla Aasiassa ja Pohjois-Afrikassa sahatavaran tuontitarve on ollut jatkuvaa.

Suomessa erityisesti omakotirakentamisen elpyminen lisää sahatavaran kysyntää. Rakentamista kannustavat myös matalat korot. ETLA ennustaa asuinrakentamisen kasvavan tänä vuonna 2 prosenttia. Toimitilojen rakentaminen sekä maa- ja vesirakentaminen sen sijaan supistuvat pari prosenttia. Rakennusteollisuus ry ennakoii talonrakennustöiden aloitusmäärien kasvavan 7 prosenttia viime vuodesta. Pientalojen aloituksissa kasvuneste on kuutiomäärissä mitattuna noin neljänneksen suurempi viime vuoteen verrattuna. Elinkeinoelämän keskusliiton toukokuun suhdannebarometrin mukaan puutuoteteollisuuden suhdannenäkymät ovatkin kohentuneet alkuvuoden aikana ja suhdanteiden ennakoidaan paranevan loppuvuonna. Rakennusteollisuuden tuotanto

on alkuvuoden aikana kääntynyt kasvuun ja tilauskanta on vahvistunut.

Tuotanto ja vienti kasvussa

Viime vuoden loppupuolella kysynnän kasvu Euroopassa ja hintojen lähteminen nousuun syntyivät lähinnä ostajien tarpeesta täydentää alentuneita varastojaan. Tilanne on jatkunut hyvin samansuuntaisena vielä tämän vuoden alussa. Tammi-helmikuussa Suomen sahatavaran vienti Eurooppaan kasvoi noin 5 prosenttia vuodentakaisesta. Perinteisistä Länsi-Euroopan kohdemaista viennin kasvua oli Saksaan, Italiaan ja Belgiaan. Merkittävää kysynnän kasvua ei ole kuitenkaan odotettavissa loppuvuonna. Afrikan ja Lähi-Idän alueille tammi-helmikuun vientimäärät osoittavat kasvua.

Vienti Aasiaan supistui vuonna 2009 lähes kolmanneksen lähinnä Japanin viennin alenemisen vuoksi. Vaikka vielä tammi-helmikuussa 2010 Suomen vienti Japaniin oli noin 40 prosenttia alemmalla tasolla kuin viime vuoden vastaavana aikana, viennin odotetaan kuitenkin kasvavan loppuvuoden aikana. Euron heikentyminen lisää suomalaisten tuottajien viennin kannattavuutta myös muille euroalueen ulkopuolisille alueille kuten Pohjois-Afrikkaan. Vuonna 2010 sahatavaran kokonaisviennin arvioidaan kasvavan noin 8 prosenttia kasvun tullessa suureksi osaksi viennistä Euroopan ulkopuolelle.

Suomen sahatavaran tuotanto putosi viime vuonna yli viidenneksen vuodesta 2008 johtuen kysynnän voimakaasta laskusta sekä vientimarkkinoilla että kotimaassa.

Saha- ja vaneriteollisuuden tuotanto ja vienti 2008–2010e, 1000 m³ (muutosprosentit edellisvuodesta lukujen alla)

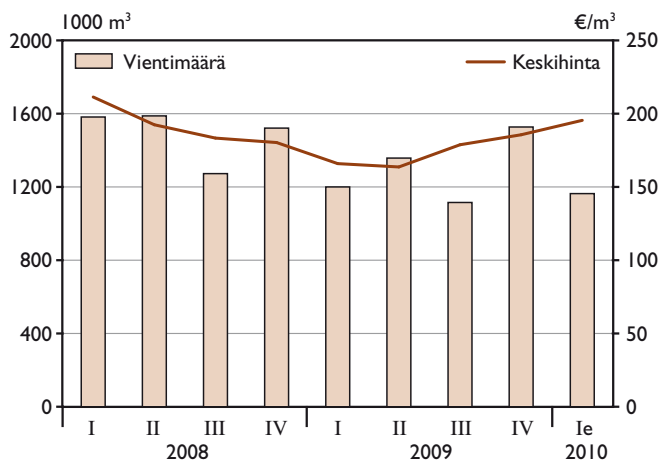
	Tuotanto			Vienti		
	2008	2009	2010e	2008	2009	2010e
Havusahatavara	9 800	7 600	8 600	5 960	4 842	5 600
	-21	-22	13	-15	-19	8
Vaneri	1 265	780	900	1 081	674	765
	-10	-38	15	-13	-38	14

Lähteet: Metsäteollisuus ry, Tullihallitus ja Metla

Havusahatavaran ja vanerin nimelliset keskivientihinnat ja muutosprosentit edellisvuodesta

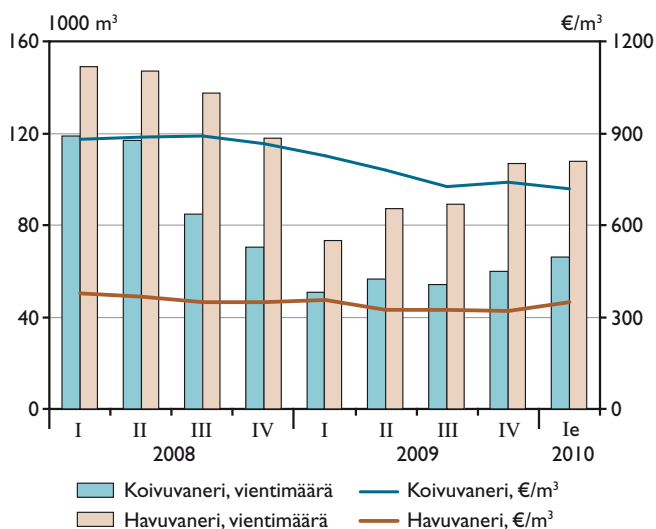
	2008	2009	2010e
Sahatavara	-17 (192 €/m ³)	-10	12
Vaneri	3 (563 €/m ³)	-13	5

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Sahatavaran viennin määrä ja keskihinta neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Koivu- ja havuvanerin viennin määrä ja keskihinta neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

Suurten metsäteollisuusintegraattien ilmoitusten mukaan vuosina 2009–2010 sahatavaran tuotantoa ollaan lopettamassa muun muassa Teuvan, Hämeenkyrön, Tolkisten ja Heinolan sahoilla, toisaalta sulkemisia on myös peruttu. Koivuvanerin tuotantoyksiköitä on ilmoitettu suljettavaksi Heinolassa ja Lappeenrannassa, mutta esimerkiksi Savonlinnassa investoidaan tuotannon kasvattamiseen.

Viime vuoden loppupuolella alkanut markkinoiden piristyminen on jatkunut ja vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotettiin havusahatavaraa 2,3 miljoonaa kuutiometriä. Määrä oli lähes neljänneksen enemmän viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tammi-helmikuun aikana sahatavaran kokonaisviennin määrä kasvoi vain 2 prosenttia vuodentakaisesta, mutta loppuvuonna

viennin odotetaan vilkastuvan. Sahatavaran, erityisesti mäntysahatavaran, viennin yksikköhinnat ovat nousseet lisäten viennin kannattavuutta. Tammi–helmikuussa yksikköhinnat olivat keskimäärin 15 prosenttia vuodentakaisesta korkeammalla. Kotimaassa sahatavaran kulutuksen odotetaan kasvavan tänä vuonna 10–15 prosenttia omakotirakentamisen ja rakennusten korjaustoiminnan lisääntyessä. Viennin ja kotimaan kulutuksen kasvun odotetaan nostavan kotimaan sahatavaran tuotannon noin 8,6 miljoonaa kuutiometriin vuonna 2010.

Vanerin tuotanto kasvoi alkuvuoden aikana 23 prosenttia viime vuoden ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Vienti puolestaan on tammi-helmikuun aikana kasvanut yli neljänneksellä viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Viennin yksikköhinnat sen sijaan ovat tippuneet 10 prosenttia. Kysynnän ja viennin piristyminen nostavat vaneria tuotantoa ja vientimääriä arviolta noin 15 prosenttia vuonna 2010. Viennin yksikköhintojen ennakoita nousevan 5 prosenttia.

Viennin hintakilpailukyky paranemassa

Rakentamisen ja puutuotteiden kysynnän kasvun ohella euron heikkeneminen parantaa kotimaisten puutuotteiden viennin hintakilpailukykyä ja kannattavuutta euroalueen ulkopuolelle. Suomen sahatavaran kilpailijamaa Ruotsi on puolestaan menettämässä hintakilpailukykyään. Kruunu on vahvistunut yli 10 prosenttia euroon nähden alkuvuoden aikana ja lisäksi Ruotsin puumarkkinat ovat normalisoitumassa myrskytuhopuun vähitellen loppuessa. Tämä luo paineita tukkien hintojen nousulle. Ruotsin sahatavaran vientimäärät ovatkin pienentyneet 9 prosenttia tammi-helmikuun aikana vuodentakaiseen verrattuna.

Kysynnän vähitellen elpyessä myös venäläiset sahurit ovat halukkaita lisäämään tuotantoaan ja vientiään Eurooppaan. Viennin kannattavuutta tosin heikentää ruplan noin 15 prosentin vahvistuminen euroon nähden alkuvuoden aikana. Kanada on suuntaamassa tarjontaansa Japanin markkinoilta jälleen Yhdysvaltain markkinoille, jossa rakentaminen on alkanut kasvaa ja sahatavaran hinnat nousta. Ruotsin ja Kanadan kilpailukykyjen heikkeneminen Euroopan ja Japanin sahatavaramarkkinoilla euron heikkenemisen myötä mahdollistavat suomalaissahureita saamaan menetettyjä markkinaosuuksia osin takaisin.

Suotuisan valuuttakurssikehityksen käänntöpuolella kotimaan havutukkien kantohinnat ovat vuoden aikana nousseet noin 10 euroa kuutiometriltä eli reilut 20 prosenttia, mikä heikentää sahauskannattavuutta. Alueittain tukeista on esiintynyt myös pulaa.

MASSA-JA PAPERITEOLLISUUS

Kari Valtonen

Paperin ja kartongin kysyntä elpyy hitaasti

Taloudellisen kriisin seurauksena paperin kulutus romahhti vuoden 2008 lopussa. Vuoden 2009 alussa paperi- ja kartonkituotteiden kysyntä maailmalla laski edelleen jyrkästi, mutta toisella vuosineljänneksellä lasku taittui ja kääntyi pieneen nousuun vuoden lopulla. Paperintuotajajärjestöjen Ceciprintin ja Cepifinen mukaan vuonna 2009 Euroopan CEPI-maissa sanomalehtipaperin kysyntä laski 14, aikakauslehtipaperin 20 ja hienopaperin 15 prosenttia vuodesta 2008. Kartonkituotteiden kysyntä ei laskenut niin paljon.

Vuonna 2010 paperi- ja kartonkituotteiden kysyntä maailmalla on kasvanut varsinkin Kiinassa ja Pohjois-Amerikassa. Myös Euroopassa kysyntä on lähtenyt kasvuun. Tammi–maaliskuussa sanomalehtipaperin kysyntä Euroopan CEPI-maissa on pysynyt vuoden 2009 alun tasolla, mutta aikakauslehtipaperin kysyntä on kasvanut 7 ja hienopaperin kysyntä 5 prosenttia.

Kaikkien paperi- ja kartonkituotteiden kysynnän ennustetaan kasvavan maltillisesti tänä vuonna niin Euroopassa kuin muillakin markkina-alueilla maailman talouden elpymisen myötä. Pakkauspapereiden ja kartonkituotteiden kysynnän ennustetaan kasvavan muita paperituotteita enemmän.

Vienti ja tuotanto supistuivat 2009

Vuonna 2009 Suomen paperin vientimäärä aleni 24, kartongin 14 ja valkaistun sellun 37 prosenttia verrattuna vuoden 2008 vientimääriin. Sanomalehtipaperin vienti aleni peräti 70, aikakauslehtipaperin 30 ja hienopaperin 10 prosenttia. Suomen sanoma- ja aikakauslehtipaperin vienti aleni suhteellisesti selvästi enemmän kuin niiden kysyntä Euroopassa.

Paperin, kartongin ja sellun vientimäärät alenivat jyrkästi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna edelliseen neljännekseen, mutta alkoivat lievästi kasvaa toisesta neljänneksestä alkaen jokaisena vuosineljänneksenä edelliseen verrattuna. Vientimäärät olivat kuitenkin kolmella ensimmäisellä neljänneksellä selvästi pienemmät kuin edellisen vuoden vastaavilla neljänneksillä.

Vuonna 2009 Suomen paperin tuotanto aleni 21, kartongin 13 ja sellun 23 prosenttia verrattuna vuoden 2008 tuotantomääriin. Jyrkimmin supistui sanoma- ja aikakauslehtipaperin tuotanto, lähes kolmasosan. Hienopaperin

Massa- ja paperiteollisuuden tuotanto ja vienti 2008–2010e, 1000 tn (muutosprosentit edellisvuodesta lukujen alla)

	Tuotanto			Vienti		
	2008	2009	2010e	2008	2009	2010e
Sellu	7 159	5 518	6 700	2 090	1 319	1 800
	-6	-23	21	-11	-37	36
Paperi	10 229	8 096	8 700	9 297	7 053	7 700
	-9	-21	7	-12	-24	9
Kartonki	2 897	2 506	2 800	2 599	2 241	2 500
	-5	-13	12	-2	-14	12

Lähteet: Metsäteollisuus ry, Tullihallitus ja Metla

Massa- ja paperituotteiden nimelliset keskivientihinnat ja muutospromsentit edellisvuodesta 2008–2010e.

	2008	2009	2010e
Sellu	0 (478 €/tn)	-19	30
Paperi	3 (592 €/tn)	1	0
Kartonki	3 (684 €/tn)	1	1

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

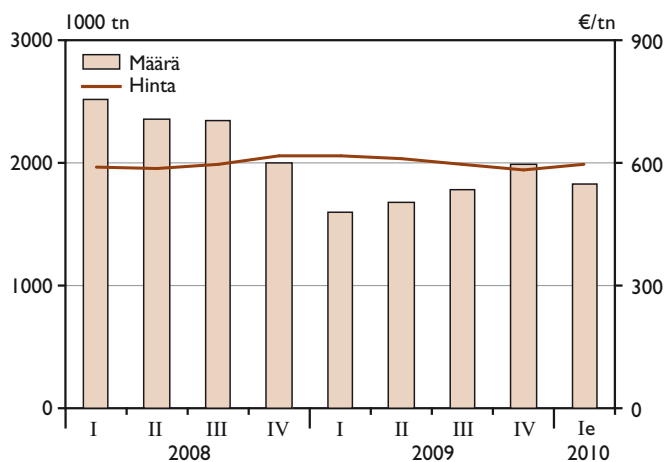
tuotanto supistui 11 prosenttia. Sekä sellun että paperi- ja kartonkituotteiden tuotanto supistui jyrkästi kahdella ensimmäisellä neljänneksellä, mutta kääntyi sen jälkeen nousuun.

Suomen tuotantomäärät alenivat vuoden 2009 alkuun mennessä toteutuneiden metsäteollisuuden kapasiteetin supistusten ja erityisesti talouslaman aiheuttaman tuotteiden kysynnän ja viennin jyrkän alenemisen takia päätettyjen pitkien tuotantoseisokkien seurauksena.

Suomen paperi- ja massateollisuuden strategisena tavoitteena on jo useita vuosia ollut korottaa tuotteiden hintoja kannattavuuden parantamiseksi. Suomen paperin ja kartongin viennin yksikköarvot vuositasona nousivatkin vuonna 2009 vielä yhden prosentin verrattuna vuoteen 2008. Silti hinnat lievästi laskivat vuoden loppua kohti samaan aikaan viennin ja tuotannon noustessa.

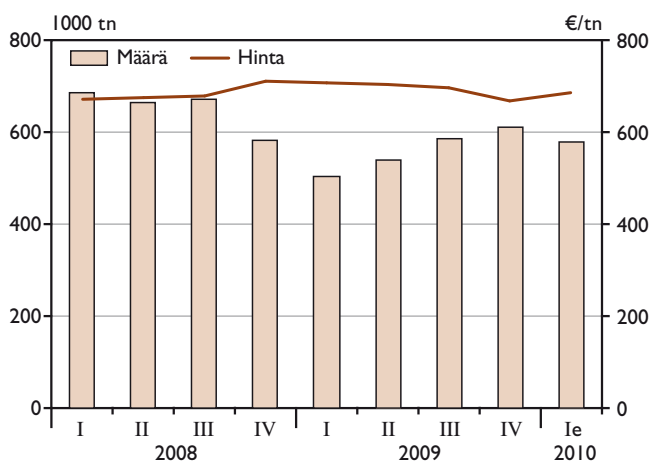
Sellun hinta laski jyrkästi ensimmäisellä ja toisella neljänneksellä, mutta lähti sen jälkeen selvään nousuun. Alkuvuoden hintatason alhaisuuden takia lehtisulfaattisellun yksikköarvo oli kuitenkin vuositasona 27 ja havusulfaattisellun 18 prosenttia alhaisempi kuin edellisenä vuotena.

Vienti ja tuotanto kasvavat 2010, mutta papereiden hintataso pysyy alhaisena

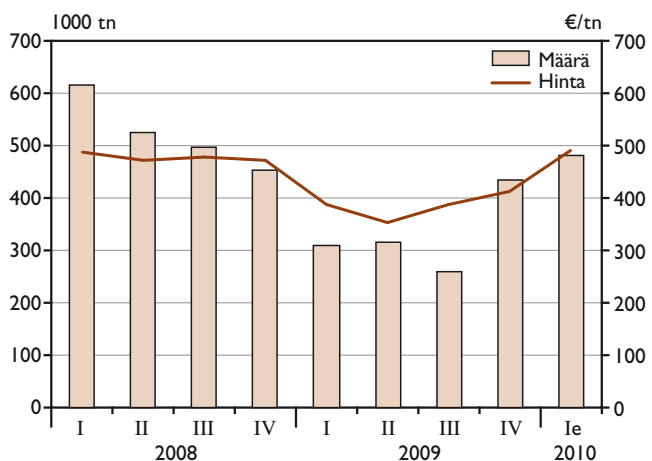
Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Paperin viennin määrä ja keskihinta neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Kartongin viennin määrä ja keskihinta neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Valkaistun sulfaattisellun viennin määrä ja keskihinta neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

Vuonna 2010 paperituotteiden kysynnän lievän kasvun myötä kasvaa myös paperituotteiden vienti maltillisesti. Suomen paperin tuotannon ennakoidaan vuonna 2010 kasvavan 7 ja viennin 9 prosenttia verrattuna vuoteen 2009. Kartongin viennin ja tuotannon ennakoidaan kasvavan 12 prosenttia paperia selvästi voimakkaamman kysynnän kasvun myötä. Paperin ja kartongin tuotannon kasvun ja maailmalla vallitsevan sellun kysynnän voimakkaan kasvun takia sellun viennin arvioidaan kasvavan 36 prosenttia ja tuotannon 21 prosenttia.

Paperi- ja massateollisuuden tuotantokapasiteettia Suomessa supistettiin rajusti parin edellisen vuoden aikana. Nykyinen kapasiteetti riittää kuitenkin hyvin kasvavaan tuotantoon. Kapasiteetin käyttöasteen vuonna 2010 arvioidaan nousevan paperilla 86, kartongilla 91 ja sellulla 90 prosenttiin.

Paperin hinnat ovat Euroopassa edelleen laskeneet myös tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden 2010 maaliskuun loppuun mennessä sanomalehtipaperin hinta on laskenut lähes 20, päällystetyn aikakauslehtipaperin 7 ja päällystetyn hienopaperin 3 prosenttia vuoden alusta. Sen sijaan joidenkin kartonkituotteiden hinta on noussut 6–7 prosenttia tuoteryhmästä riippuen. Havu- ja lehtisulfaattisellun hinta on noussut voimakkaasti, lähes 20 prosenttia vuoden alusta maaliskuun loppuun mennessä.

Suomen paperin koko viennin keskimääräinen yksikköhinta oli kuluvan vuoden tammi–helmikuussa 2 prosenttia alempi kuin koko viime vuoden keskihinta. Myös kartongin keskihinta oli alkuvuodesta 2 prosenttia alempi kuin viime vuoden keskihinta. Teollisuusyritykset ovat ilmoittaneet uusista hinnan korotuksista joidenkin tuoteryhmien osalta toisella vuosineljänneksellä. Kysynnän kasvun pysyessä kuitenkin hyvin lievänä Euroopan markkinoilla suhteessa tuotantokapasiteettiin merkittäviä hinnan korotuksia ei tänä vuonna ole odotettavissa. Paperin viennin koko vuoden keskihinnan ennakoidaan pysyvän viime vuoden tasolla, ja kartongin keskihinnan nousevan yhden prosentin.

Valkaistun sulfaattisellun yksikköhinta oli tammi–helmikuussa 20 prosenttia korkeampi kuin viime vuoden keskihinta, ja hinta on edelleen noussut toukokuun alkuun mennessä. Kysynnän jatkuessa vahvana valkaistun sulfaattisellun koko tämän vuoden yksikköhinnan ennakoidaan nousevan 30 prosenttia viime vuoden keskihinnasta.

RAAKAPUUMARKKINAT

Jussi Leppänen ja Esa Uotila

Puun kysyntä lisääntyy – ylisuuret varastot purettu

Tammi-huhtikuussa 2010 Metsäteollisuus ry:n jäsenyritykset ostivat puuta yksityismetsistä 4,8 miljoonaa kuutiometriä, mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin edellisvuonna, mutta silti vain noin puolet kymmenen edeltäneen vuoden keskimäärästä. Puun kysyntä on lisääntymässä, sillä teollisuuden valmiin puutavaran varastot ja leimikkovarannot ovat pienentyneet, ja tuotteiden kysyntä on paranemassa. Sahoilla tukkien kysyntä lisääntyi jo talven aikana sahatavaran vientimarkkinoiden elvyttyä. Myös kuitupuun kysyntä on lisääntynyt puuvarastojen pienennyttyä. Kysynnän lisäys on nostanut puun hintoja kuusikuitua lukuunottamatta. Havutukin keskihintatason ennakoidaan nousevan viime vuodesta noin 15 prosenttia ja sellupuun (mänty ja koivu) hieman vähemmän. Kuusikuidun muista poikkeavaa hintakehitystä selittävät hioke-pohjaisten papereiden heikot markkinanäkymät.

Kevääseen asti hyvin vaisua puukauppaa saattaa myöhemmin piristää vielä tämän vuoden voimassaoleva puunmyyntitulojen 25 prosentin verovapaus. Teollisuuden puuntarve edellyttää yksityismetsien puukauppojen merkittävää kasvua viimevuotisesta tasosta. Tukkiläimikoista on jo monin paikoin pulaa.

Kuluvana vuonna puunkorjuu oli maaliskuun loppuun asti vauhdissa hyvän pakkastalvenkin ansiosta. Tammi-maaliskuussa hakkuumäärä oli lähes yhtä suuri kuin tammikuussa 2009, jolloin runsaita talvileimikkovarantoja purettiin. Odotettavissa ei kuitenkaan ole samanlaista hakkuuiden pysähtymistä keväällä kuin viime vuonna, koska markkinatilanne on parempi. Vuoden 2010 markkinahakkuuiden ennustetaan nousevan noin 45 miljoonaan kuutiometriin, mikä on vajaa 10 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna, mutta kuitenkin 15 prosenttia vähemmän kuin edeltäneellä vuosikymmenellä keskimäärin. Yksityismetsien osuus markkinahakkuista on runsas 34 miljoonaa kuutiometriä (lisäys 7 %) ja yhtiöiden sekä valtion metsien noin 10,5 miljoonaa kuutiometriä (+13 %).

Energiapuusta lähes viidesosa tuontipuuta

Vuonna 2009 lämpö- ja voimalaitosten metsähakkeen käyttö kasvoi 5,4 miljoonaan kuutiometriin, mikä merkitsi yli kolmanneksen lisäystä edellisvuodesta. Kasvua

Markkinahakkuut, puun tuonti ja valmiin puutavaran talvivarastot 2008–2010e.

Raakapuulaji/ omistajaryhmä	2008 milj. m ³	2009 milj. m ³	Muutos %	2010e milj. m ³	Muutos %
Markkinahakkuut, yht.	51,7	41,4	-20	44,9	8
Yksityismetsät ¹	41,1	32,1	-22	34,4	7
Yhtiöt ja Metsähallitus	10,6	9,3	-12	10,5	13
Tukkipuu	21,5	16,8	-22	17,1	2
Kuitupuun	30,1	24,2	-20	27,1	12
Ainespuun tuonti	19,5	7,5	-62	7,8	4
Ainespuun hankinta yhteensä	71,2	48,9	-31	52,7	8
Valmiin puutavaran varastot ²	16,5	13,5	-19	9,2	-32

¹ Sisältää kunnat, seurakunnat ym.

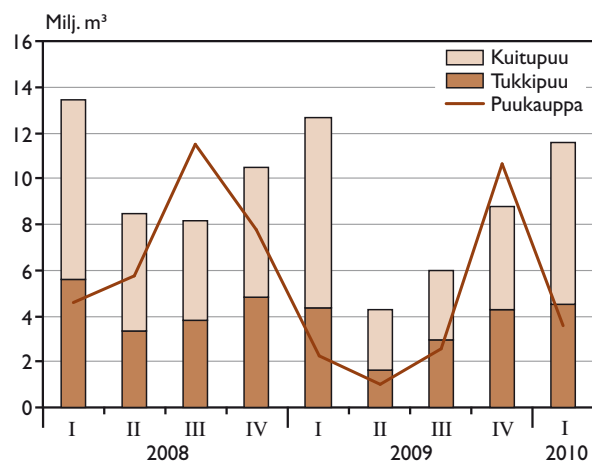
² Metlan arvio

Lähteet: Metla ja Tullihallitus

Yksityismetsien keskimääräiset kantohinnat 2008–2010e.

Puutavaralaji	2008 €/m ³	2009 €/m ³	Muutos %	2010e €/m ³	Muutos %
Mäntytukki	57,7	46,0	-20	53,1	15
Kuusitukki	57,6	46,6	-19	53,9	16
Koivutukki	49,4	36,3	-27	40,1	10
Mäntykuitu	17,1	13,9	-19	15,5	11
Kuusikuitu	23,0	18,3	-20	18,5	1
Koivukuitu	16,0	13,5	-16	15,4	14

Lähteet: Metsäteollisuus ry ja Metla

Lähteet: Metsäteollisuus ry ja Metla

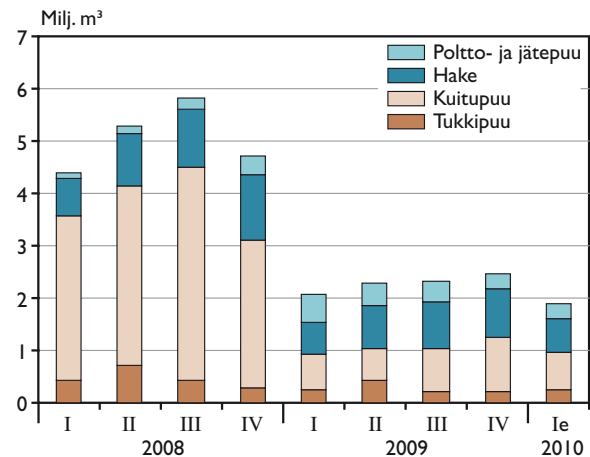
Yksityismetsien markkinahakkuut ja puukauppa neljännesvuosittain 2008 I–2010 I.

vauhditti polttoturpeen heikko saatavuus alkuvuodesta ja se, että tuotantoon supistanut metsäteollisuus tuotti paljon vähemmän energiatuotantoon käytettävää puujätettä. Uutta metsähakkeen käytössä oli, että arviolta lähes miljoona kuutiometriä oli ulkomailta tuotua puuta. Näin suuri tuonti jäänee poikkeukseksi. Metsähakkeesta noin puolet oli runkopuuta, runsas kolmannes hakkuutähdettä ja loput kantoja. Runkopuun osuus kasvoi voimakkaasti erityisesti tuontipuun ansiosta. Hakkuiden supistuminen vähensi puolestaan hakkuutähteen keräystä. Metsähakkeen hintataso tuotantolaitokselle toimitettuna oli alkuvuodesta noin 35 euroa kiintokuutiolta (17–18 euroa/MWh). Hintataso on pysynyt vakaana viime vuodesta alkaen.

Metsähakkeen käytön kasvun ennustetaan hidastuvan vuonna 2010 ja olevan noin 5,8 miljoonaa kuutiometriä, minkä energiasisältö on noin 11,6 TWh. Metsähakkeessa hakkuutähteen osuus kasvaa, kun päätehakkuita on enemmän, ja runkopuuhakkeen osuus pienenee, kun tuontipolttopuun määrät putoavat viime vuodesta.

Puun tuonti nousee hieman

Puun kokonaistuonti vuonna 2009 väheni odotetusti ja oli 9,1 miljoonaa kuutiometriä eli alle puolet vuoden 2008 määrästä. Vuoden 2010 puun tuonti nousee hieman,

Lähteet: Tullihallitus ja Metla

Puun tuonti neljännesvuosittain 2008 I–2010 Ie.

kun erityisesti koivukuitupuuta ja saharaketta tuotaneen edellisvuotta enemmän. Venäjän hallituksen päätös lykätä puutullien korotuksia toistamiseen vuodelle vuoteen 2011 ei tule nostamaan puuntuontia merkittävästi: suomalaiset metsäteollisuusyhtiöt ovat purkaneet korjuuorganisaation sa Venäjällä. Mutta jos puukauppa Suomessa jumiutuu ja rajan takana on sopivaa puutavaraa kaupan, voi puun tuonti väliaikaisesti kasvaa edelläarvioitua enemmän.

Toimittajat Yrjö Sevola ja Jari Viitanen

© Metsäntutkimuslaitos (Metla)
 Jokiniemenkuja 1
 PL 18, 01301 VANTAA
 p. 010 2111
 www.metla.fi

Sähköposti: etunimi.sukunimi@metla.fi

ISSN-L 1798–2952
 ISSN 1798–2952